

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Ved de under 4. Oktober 1919 udkomne Love om Udstykning af Præstegaardsjorderne og om Lens og Stamhuses Overgang til fri Ejendom har Lovgivningsmagten foretaget et betydningsfuldt Skridt for at lette Oprettelsen af mindre Landbrug. Den Jord, der ved de anførte Love er stillet til Raadighed til Fyldestgørelse af det nævnte Formaal, vil imidlertid være opbrugt i Løbet af faa Aar, og under de nuværende opadgaaende Konjunkturer er det forbundet med stor Vanskelighed i det frie Marked at erhverve Jord for en rimelig Pris til Oprettelse af mindre Landbrug. Det kan derfor heller ikke ventes, at Loven om Oprettelse af Husmandsbrug af 29. Marts 1924 vil blive ret stærkt benyttet i det kommende Finansaar. Og da det fremdeles maa erkendes, at Oprettelse af og Forøgelse af Jordtilliggendet til mindre Landbrug er af væsentlig Betydning for at skaffe den opvoksende Ungdom Beskæftigelse, maa Regeringen anse det for nødvendigt, at der tilvejebringes Lovhjemmel for, at Stat eller Kommune kan erhverve Jord, der egner sig til Udstykning til Oprettelse af nye eller Udvidelse af bestaaende mindre Landbrug samt til Byggepladser og Havelodder, og som efter Udstykningen kan overdrages til Brug i Overensstemmelse med det Rigsdagen forelagte Lovforslag om Vilkaar for Overtagelse af Jorder i offentligt Eje. Man fremsætter derfor foranstaaende Lovforslag om Erhvervelse af Jord til Oprettelse eller Udvidelse af mindre Landbrug og til Byggepladser m. v.

Med Hensyn til de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget bemærkes følgende:

ad Kap. I.

Det foreslaas her, at *Staten* skal kunne erhverve den til Formaalet fornødne Jord ad følgende Veje:

- 1) Ved direkte Køb (§ 2).
- 2) Ved Overtagelse af Landejendomme, der sættes til Tvangsauktion (§ 3). Ved denne Bestemmelse aabnes der i de Tilfælde, hvor en Landejendom med et Tilliggende af mindst 8 Tdr. Hartkorn og mindst 40 ha sættes til Tvangsauktion, Adgang for Staten til at overtage Ejen-

dommen for det højeste Auktionsbud. Betingelsen for Udøvelsen af denne Ret er dog dels, at Staten forud for Tvangsauktionen giver Meddelelse om, at Retten eventuelt vil blive benyttet, dels at Staten gør sin Forkøbsret gældende inden 14 Dage efter Auktionen.

3) Ved Ekspropriation af Jord (§ 4). Det bestemmes her, at der i det Omfang, i hvilket Efterspørgselen efter Jord til Oprettelse af eller til Forøgelse af Tilliggendet til mindre Landbrug ikke kan fyldestgøres i Henhold til Bestemmelserne i §§ 2 og 3, kan eksproprieres Jord af Staten fra større Landejendomme paa visse nærmere Betingelser. Det bestemmes saaledes, at Ekspropriationen som Regel kun kan foretages fra Landejendomme med en Grundværdi af over 50 000 Kr., og som tillige har et Tilliggende af mere end 50 ha Ager og Eng. Dog skal der i særlige Tilfælde efter enstemmig Indstilling fra Statens Jordlovsudvalg ogsaa kunne eksproprieres fra Landejendomme med en Grundværdi af over 40 000 Kr. og med et Tilliggende af mere end 40 ha Ager og Eng. Det bestemmes endvidere, at Ekspropriationen fortrinsvis skal rettes mod den Jord, der ikke udnyttes forsvarlig, og kun maa gøres gældende med Hensyn til Jordarealer, hvis Adskillelse fra Hovedlodden ikke virker skadelig for Ejendommens Drift, samt at Ekspropriationen ikke maa formindske en Gaards Areal saaledes, at Restarealet kommer til at staa i Misforhold til Avlsbygningerne. Endelig foreslaar man som Maksimumsgrænser for det Areal, der overhovedet skal kunne eksproprieres, at der fra Ejendomme med et Tilliggende af 40—50 ha Ager og Eng ikke maa eksproprieres mere end 10 pCt., fra Ejendomme med et Tilliggende af 50—65 ha Ager og Eng indtil 15 pCt., 65—75 ha Ager og Eng indtil 20 pCt. og fra større Ejendomme ikke over 25 pCt. af Arealet, medmindre Restarealet desuagtet vilde blive over 100 ha Ager og Eng, i hvilket Tilfælde Arealet kan nedbringes hertil.

I Lovforslagets § 5 (jfr. § 1) foreslaas det, at der til Fremskaffelse af Byggepladser og Havelodder, fortrinsvis i København, Købstæderne og de bymæssige Bebyggelser med over 1 500 Indbyggere,